

PASSOVER HAGGADAH

With Select Translation
&
Transliteration

PASSOVER 5781
March 27 - April 4 2021

הגדה של פסח

the
WISDOM
CIRCLE תפארת זקנים

Dedicated to
THE LUBAVITCHER REBBE
Rabbi Menachem M. Schneerson
זי"ע

Love,
**Rabbi Moshe and Henni,
Mushka, Bluma, Mendel & Sarah
Wolvovsky**

the
WISDOM
CIRCLE תפארת זקנים

כולל תפארת זקנים – לוי יצחק
ע"ש אביו של כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו

THE WISDOM CIRCLE

Rabbi Moshe and Henni Wolvovsky, Directors
7232 Via Palomar Boca Raton, FL 33433
561-285-8534

ב"ה

Dear friends,

As we come together on the night of the Seder, to relive our exodus and freedom from bondage, we begin by inviting and welcoming others to join us—
"Whoever is hungry, let him come and eat; whoever is in need, let him come and conduct the Seder of Passover".

Before we can experience personal redemption from any angst or anxiety, we must first reach out to another, to help bring them the physical or spiritual redemption they need. Only then can we truly attain redemption in our own lives.

In a world of uncertainty, and a time of unpredictability, let us be the comfort that others seek, the warmth that others are searching for, and the giving heart that so many are reaching out for. It is through this, that we can relive our exodus and freedom, in the fullest sense.

Pesach (Passover) encourages us to increase in Mitzvot, to bring freedom and redemption to the world.

Wishing you and your family much health and happiness!

May you have a Happy and Kosher Pesach!

M. A. Wolvovsky

Rabbi Moshe Wolvovsky

H. Wolvovsky

Mrs. Henni Wolvovsky

THEWISDOMCIRCLE.org

BEFORE THE SEDER

CANDLE LIGHTING

On **Saturday, March 27 & Sunday, March 28** after dark (8:10 PM), light candles and then recite these blessings:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ
בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ לְהַדְלִיק נֵר שֶׁל יוֹם טוֹב

**Baruch Atah A-Donay Eloheinu Melech Ha'olam
Asher Kideshanu Bemitzvotav Vetzivanu Lehadlik
Ner Shel Yom Tov**

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, שֶׁהַחַיִּינוּ וְקִיָּמָנוּ
וְהַגִּיעָנוּ לְזֶמֶן הַזֶּה

**Baruch Atah A-Donay Eloheinu Melech Ha'olam
Shehecheyanu Vekiyimanu Vehigianu Lizman Haze**

Blessed are You, L-rd our G-d, King of the universe, who has sanctified us with His commandments, and commanded us to kindle the Yom Tov light.

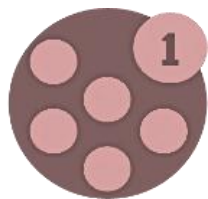
Blessed are you, L-rd our G-d, king of the universe, who has granted us life, sustained us, and enabled us to reach this occasion.

SEDER ESSENTIALS

THE SEDER PLATE

Before the Seder we arrange the Seder Plate by placing three whole Matzot in a cover or under the plate. Then we arrange six items on top, each one reminding us of the Passover Story:

SETUP

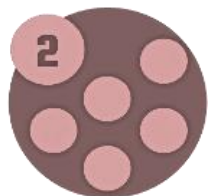

זרוע

ZEROAH

A Roasted Bone

This reminds us of the Pesach offering we used to bring in the Holy Temple in Jerusalem.

ביצה

BEITZAH

A Hard-Boiled Egg

This reminds us of the festival offering which was brought to the Holy Temple on Pesach.

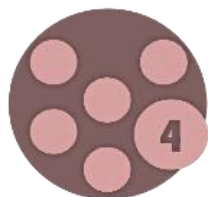

מרור

MAROR

Horseradish Root

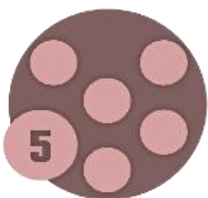
These bitter herbs symbolize the harsh suffering and bitter times we endured when we were slaves in Egypt.

חרוסת

CHAROSET

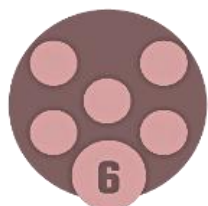
A mixture of chopped apple, walnuts, and red wine. Ground up together, Charoset resembles bricks and mortar, reminding us how hard we were forced to work when we were slaves in Egypt.

כרפת

KARPAS

This can be a small slice of onion, boiled potato, or sprigs of parsley. We dip the Karpas into salt water at the beginning of the Seder, representing the salty tears we cried when we were slaves.

חזרת

CHAZERET

Romaine Lettuce

This is the second portion of bitter herbs which we eat during the Seder. This is eaten in a Matzah sandwich together with Maror.

SHMURAH MATZAH

Shmurah means “watched”.

From the moment of harvesting through the actual baking of the matzah, the flour is carefully watched to ensure against any contact with water.

The water, too, is carefully guarded to prevent any contact with wheat or other grain. It is drawn the night before the baking and kept pure until the moment it is mixed with the flour to bake the Shmurah matzah.

Also, in the bakery itself, Shmurah matzot are under strict supervision to avoid any possibility of leavening during the baking process. This intensive process and careful guarding gives the Shmurah matzah an added infusion of faith and sanctity—in fact, as the matzah is being made, all those involved constantly repeat, “L’shem Matzot Mitzvah” — “We are doing this for the sake of the Mitzvah of Matzah.”

Shmurah Matzot are round, kneaded and shaped by hand, and are similar to the Matzot that were baked by the Children of Israel as they left Egypt. It is thus fitting to use Shmurah matzah on each of the two Seder nights for the Matzot of the Seder plate.

FOUR CUPS

4 cups of Kosher for Passover wine or grape juice are drunk during the Passover Seder.

Make sure your cup holds at least 86 ml (a little over 3 ounces) and try and drink the whole cup each time.

Remember to lean to your left like royalty when you drink, because on Passover we are like kings and queens!

THE HAGGADAH

This version of the Haggadah is in accordance with the Chabad custom, instituted by its founder, Rabbi Shneur Zalman of Liadi (1745-1812), as published by Kehot Publication Society.

Recite Kiddush

1 Fill a First cup of wine or grape juice, raise it and recite the following blessing:

סַבְּרֵי מַרְנָן

Attention Gentlemen:

Savri maranan

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, בּוֹרֵא פְּרֵי הַגֶּפֶן

**Baruch Atah A-Donay Eloheinu Melech Ha'olam
Borei Pri Hagafen**

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר בָּחַר בָּנוּ מִכָּל עָם וְרוֹמַמְנוּ
מִכָּל לָשׁוֹן וְקִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו. וַתִּתֵּן לָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה מוֹעֲדִים
לְשִׂמְחָה, חַגִּים וְזִמְנִים לְשִׂשׁוֹן, אֶת יוֹם חַג הַמִּצּוֹת הַזֶּה, זְמַן חֲרוּתְנוּ,
מִקְרָא קֹדֶשׁ, זִכָּר לְיִצְיַאת מִצְרַיִם. כִּי בָנוּ בְּחֵרְתָּ וְאוֹתָנוּ קִדְּשָׁתָּ מִכָּל
הָעַמִּים, וּמוֹעֲדֵי קֹדֶשְׁךָ בְּשִׂמְחָה וּבְשִׂשׁוֹן הִנַּחְלָתָנוּ.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ, מְקַדֵּשׁ יִשְׂרָאֵל וְהַזְמָנִים

**Baruch Atah Adonai, Eloheinu Melech ha'olam, asher
bachar banu mikolam, v'rom'manu mikol-lashon,
v'kid'shanu b'mitzvotav. Vatiten-lanu Adonai Eloheinu
b'ahavah moadim l'simchah, chagim uz'manim l'sason et-
yom chag hamatzot hazeh. Z'man cheiruteinu, mikra
kodesh, zeicher litziat mitzrayim. Ki vanu vacharta v'otanu
kidashta mikolha'amim. umo'adei kod'shecha b'simchah
uv'sason hinchaltanu.**

Baruch Atah Adonai, m'kadeish Yisrael v'hazmanim.

Blessed are You, L-rd our G-d, King of the universe, Who creates the fruit of the vine.

Blessed are You, G-d, our G-d, King of the universe, who has chosen us from among all people, and raised us above all tongues, and made us holy through His commandments. And You, G-d, our G-d, have given us in love festivals for happiness, feasts, and festive seasons for rejoicing the day of this Feast of Matzot and this Festival of holy convocation, the Season of our Freedom, a holy convocation, commemorating the departure from Egypt. For You have chosen us and sanctified us from all the nations, and You have given us as a heritage Your holy Festivals, in happiness and joy.

Blessed are You, G-d, who sanctifies Israel and the festive seasons.

When Passover falls on Saturday night add the following:

בָּרוּךְ אַתָּה יי אֱ-לֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, בּוֹרֵא מְאֹרֵי הָאֵשׁ

בָּרוּךְ אַתָּה יי אֱ-לֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם הַמְבַדִּיל בֵּין קֹדֶשׁ לְחָל, בֵּין אֹר
לְחֹשֶׁךְ, בֵּין יִשְׂרָאֵל לְעַמִּים, בֵּין יוֹם הַשְּׁבִיעִי לְשֵׁשֶׁת יָמֵי הַמַּעֲשֶׂה. בֵּין
קֹדֶשׁ שַׁבָּת לְקֹדֶשׁת יוֹם טוֹב הַבְּדִלְתָּ, וְאֵת יוֹם הַשְּׁבִיעִי מִשֵּׁשֶׁת יָמֵי
הַמַּעֲשֶׂה קֹדֶשְׁתָּ. הַבְּדִלְתָּ וְקֹדֶשְׁתָּ אֶת עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּקֹדֶשְׁתָּךְ.

בָּרוּךְ אַתָּה יי הַמְבַדִּיל בֵּין קֹדֶשׁ לְחָל

**Baruch Atah Adonai, Eloheinu Melech ha'olam, borei
m'orei ha'eysh.**

**Baruch atah Adonai, Eloheinu Melech ha'olam, hamavdil
beyn kodesh lichol, beyn or lichoshech, beyn yisrael
la'amim, beyn yom hashvi'i lisheshet yimai hama'aseh.
Beyn kidushat Shabbat likidushat yom tov hivdalta, v'et
yom hashvi'i misheshet yimai hama'aseh kidashta; hivdalta
vikidashta et amcha yisrael bikidushatecha.**

Baruch atah Adonai, Hamavdil beyn kodesh lechol.

Blessed are You, G-d, our G-d, King of the universe, who creates the lights of fire.

Blessed are You, G-d, our G-d, King of the universe, who makes a distinction between sacred and profane, between light and darkness, between Israel and the nations, between the seventh day and the six work-days. You have made a distinction between the holiness of the Shabbat and the holiness of the festival, and You have sanctified the seventh day above the six work-days. You have set apart and made holy Your people Israel with Your holiness.

Blessed are You, G-d, who makes a distinction between holy and holy.

Those who have not yet recited the Shehecheyanu (during candle lighting), recite it here:

בָּרוּךְ אַתָּה יי אֱ-לֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, שֶׁהַחַיִּינוּ וְקִיַּמְנוּ
וְהַגִּיעָנוּ לְזֶמֶן הַזֶּה

**Baruch Atah A-Donay Eloheinu Melech Ha'olam
Shehecheyanu Vekiyimanu Vehigianu Lizman Haze**

Blessed are you, L-rd our G-d, king of the universe, Who has granted us life, sustained us, and enabled us to reach this occasion.

Drink the cup of wine while seated, reclining on the left side as a sign of freedom.

Wash Hands

Ritually wash hands, without reciting the blessing.

Eating the Vegetable

Take less than a kezayit (the volume of one olive) of the karpas, dip it into salt-water, and recite the following blessing:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, בּוֹרֵא פְּרֵי הָאֲדָמָה

**Baruch Atah A-Donay Eloheinu Melech Ha'olam
Bo-ray P'ree Ha'ah-dah-mah.**

Blessed are You, L-rd, our G-d, King of the universe, who creates the fruit of the earth.

When reciting this blessing have in mind that it is also for the bitter herbs (of maror and korech, to be eaten later on).

Breaking the middle Matzah

Take the middle matzah and break it into two, one piece larger than the other. The larger piece is set aside to serve as Afikoman. The smaller piece is put back.

Relating the Pesach story

Raise the tray with the Matzot and say:

הא לחמא עניא די אכלו אבהתנא בארעא דמצרים. כל דכפין ייתי ויכל, כל דצריך ייתי ויפסח. השתא הכא, לשנה הבאה בארעא דישׂראל. השתא עבדי, לשנה הבאה בני חורין.

The tray with the Matzot is moved aside, and the second cup is poured (do not drink it yet).

MA NISHTANA

Questions are essential to the Seder. They must therefore be asked even when no child is present. Even at a Seder attended only by two Torah scholars proficient in the laws of Passover, one scholar must ask the other. One who is alone asks the questions to himself.

מה נשתנה הלילה הזה מכל הלילות?

What makes this night different from all [other] nights?

Mah Nishtanah Halyla Hazeh Mikol Halaylot?

1

שבכל הלילות אין אנו מטבילין אפילו פעם אחת, הלילה הזה שתי פעמים.

On all nights we need not dip even once, and on this night we do so twice?

She'bechol Halaylot Ain Anu Matbilin Afilu Pa'am Echat, Halyla Hazeh Shte Pe'amim.

2

שֶׁבְּכָל הַלַּיְלוֹת אָנוּ אוֹכְלִין חֶמֶץ אוּ מַצָּה, הַלַּיְלָה הַזֶּה כּוֹלּוֹ מַצָּה.

**She'bechol Halaylot Anu Ochlim Chametz O Matza,
Halya Hazeh Kulo Matzah.**

On all nights we eat chametz or matzah, and on this night only matzah?

3

שֶׁבְּכָל הַלַּיְלוֹת אָנוּ אוֹכְלִין שְׂאֵר יֵרָקוֹת, הַלַּיְלָה הַזֶּה מָרוֹר.

**She'bechol Halaylot Anu Ochlim She'ar Yerakot,
Halya Hazeh Maror.**

On all nights we eat any kind of vegetables, and on this night Maror?

4

שֶׁבְּכָל הַלַּיְלוֹת אָנוּ אוֹכְלִין וּשׁוֹתִין בֵּין יוֹשְׁבִין וּבֵין מְסֻבִּין, הַלַּיְלָה הַזֶּה כָּלָנוּ מְסֻבִּין.

**She'bechol Halaylot Anu Ochlim Bain Yoshvin U'vain
Mesubin, Halya Hazeh Kulanu Mesubin.**

On all nights we eat sitting upright or reclining, and on this night we all recline?

YIDDISH

Tate Ich Vil Bei Dir Fregen Di Fir Kashes:

**Mah Nishtanah Halya Hazeh Mikol
Halaylot?**

Vos Iz Anderesh Fun Der Nacht Fun
Pesach Fun Ale Necht Fun A Gants Yor?

1

Di Ershte Kashe Iz

She'bechol Halaylot Ain Anu Matbilin

**Afilu Pa'am Echat, Halya Hazeh Shtei
Pe'amim.**

Ale Necht Fun A Gants Yor Tunken Mir
Nisht Ayn Afileh Eyn Mol, Ober Di Nacht
Fun Peysach, Tunken Mir Ayn Tsvey Mol -
- Ayn Mol Karpas In Zaltz Vasser, Di
Tsveyte Mol Maror In Charoses?

2

Di Tsveyte Kashe Iz

**She'bechol Halaylot Anu Ochlim Chametz
O Matza, Halya Hazeh Kulo Matzah.**

Ale Necht Fun A Gants Yor Esn Mir
Chomets Ader Matseh, Ober Di Nakht Fun
Peysakh, Esn Mir Nor Matseh?

3

Di Drite Kashe Iz

**She'bechol Halaylot Anu Ochlim She'ar
Yerakot, Halya Hazeh Maror.**

Ale Necht Fun A Gants Yor Esn Mir Alerlay
Grintsen, Ober Di Nacht Fun Peysach, Esn

Mir Nor Bitere Grintsen?

4

Di Ferte Kashe Iz

**She'bechol Halaylot Anu Ochlim Bain
Yoshvin U'vain Mesubin, Halya Hazeh
Kulanu Mesubin.**

Ale Necht Fun A Gants Yor Esn Mir Say
Zitsndikerheit Un Say Ongeleynterheit,
Ober Di Nakht Fun Peysach, Esn Mir Nor
Ongeleynterheit?

Tate Ich Hob Bei Dir Gefrekdt Di Di Fir
Kashes Yetzt Gib Mir A Teretz.

The tray is restored to its place with the matzah partly uncovered. Now we
say the following:

**עֲבָדִים הָיִינוּ לְפָרַעַה בְּמִצְרַיִם, וַיּוֹצֵאֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ
מִשָּׁם בְּיָד חֲזָקָה וּבְזֵרוֹעַ נְטוּיָה.**

וְאֵלּוּ לֹא הוֹצִיא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת אֲבוֹתֵינוּ מִמִּצְרַיִם, הָרִי אָנוּ
וּבְנֵינוּ וּבְנֵי בָנֵינוּ מְשַׁעֲבָדִים הָיִינוּ לְפָרַעַה בְּמִצְרַיִם. וְאַפִּילוּ כָּלֵנוּ
חֲכָמִים, כָּלֵנוּ נְבוֹנִים, כָּלֵנוּ זְקֵנִים, כָּלֵנוּ יוֹדְעִים אֶת הַתּוֹרָה, מִצּוּה
עָלֵינוּ לְסַפֵּר בִּיצִיאַת מִצְרַיִם. וְכָל הַמְרָבָה לְסַפֵּר בִּיצִיאַת מִצְרַיִם הָרִי
זֶה מְשַׁבַּח.

HAGGADAH

One who is not able to recite the entire Haggadah after nightfall (8:10 PM), should at least recite the following paragraphs after nightfall:

Why do we eat matzah on this night?

Many years ago, we as a people were slaves in Egypt and through the great miracles provided to us by G-d, He took us out. Our nation, descendants of Abraham, Isaac and Jacob, who broke from the tradition of their idol worshipping ancestors, were finally free to return to the service of G-d and receive the Torah.

Our Sages teach us that for this special event, G-d directly intervened and did not use any intermediaries. On that fateful night, when He took us out of Egypt, He commanded us to sacrifice a paschal lamb and eat it together with matzah and bitter herbs.

The lamb represents freedom, the herbs represent the difficult times in Egypt and those that continue in our own lives. The matzah, in its form as a simple food comprised of just flour and water, represents difficult times, but in its essence forever commemorates our ultimate symbol of freedom, the night of the Exodus, when we quickly baked matzahs so that we could leave Egypt in a hurry.

On this Passover night, when we look back and see ourselves as if we left Egypt, we thank you, G-d, for all the miracles that you bestowed upon us and for all of the blessings in our lives. We turn to You to help us through good times and bad times and we pray for the ultimate redemption when we can forget the bitterness and only celebrate freedom.

מעשה ברבי אליעזר ורבי יהושע ורבי אלעזר בן עזריה ורבי עקיבא ורבי טרפון שהיו מסבין בבני ברק, והיו מספרים ביציאת מצרים כל אותו הלילה עד שבאו תלמידיהם ואמרו להם: רבותינו, הגיע זמן קריאת שמע של שחרית.

אמר רבי אלעזר בן עזריה: הרי אני כבן שבעים שנה, ולא זכיתי שתאמר יציאת מצרים בלילות עד שדרשה בן זומא: שנאמר, למען תזכר את יום צאתך מארץ מצרים כל ימי חייך, ימי חייך - הימים, כל ימי חייך - הלילות. וחכמים אומרים: ימי חייך - העולם הזה, כל ימי חייך - להביא לימות המשיח.

ברוך המקום, ברוך הוא. ברוך שנתן

תורה לעמו ישראל, ברוך הוא.

כנגד ארבעה בנים דברה תורה. אחד חכם, ואחד רשע, ואחד תם, ואחד שאינו יודע לשאול.

חכם מה הוא אומר? מה העדות והחקים והמשפטים אשר צוה יי א-להינו אתכם? ואף אתה אומר לו כהלכות הפסח: אין מפטירין אחר הפסח אפיקומן.

רשע מה הוא אומר? מה העבדה הזאת לכם? לכם - ולא לו. ולפי שהוציא את עצמו מן הכלל כפר בעקר. ואף אתה הקהה את שניו ואמר לו: בעבור זה עשה יי לי בצאתי ממצרים. לי - ולא לו. אילו היה שם, לא היה נגאל.

תם מה הוא אומר? מה זאת? ואמרת אליו: בחזק יד הוציאנו יי ממצרים, מבית עבדים.

ושאינו יודע לשאול - את פתח לו, שנאמר: והגדת לבנה ביום ההוא לאמר, בעבור זה עשה יי לי בצאתי ממצרים.

והגדת לבנה - יכול מראש חדש, תלמוד לומר ביום ההוא, אי ביום ההוא יכול מבעוד יום, תלמוד לומר בעבור זה - בעבור זה לא אמרתי אלא בשעה שיש מצה ומרור מנחים לפניך.

מתחלה עובדי עבודה זרה היו אבותינו, ועכשיו קרבנו המקום לעבדתו, שנאמר:

ויאמר יהושע אל כל העם, כה אומר יי א-להי ישראל: בעבר הנהר ישבו אבותיכם מעולם, תרח אבי אברהם ואבי נחור, ויעבדו אלהים אחרים.

ואקח את אביכם את אברהם מעבר הנהר ואולף אותו בכל ארץ כנען, וארבה את זרעו ואתן לו את יצחק, ואתן ליצחק את יעקב ואת עשו. ואתן לעשו את הר שעיר לרשת אתו, ויעקב ובניו ירדו מצרים.

ברוך שומר הבטחתו לישראל, ברוך הוא. שהקדוש ברוך הוא חשב את הקץ, לעשות כמה שאמר לאברהם אבינו בברית בין הבתרים, שנאמר:

ויאמר לאברהם, ידע תדע כי גר יהיה זרעך בארץ לא להם, ועבדום וענו אתם ארבע מאות שנה. וגם את הגוי אשר יעבדו דן אנכי ואחרי כן יצאו ברכש גדול.

According to the instructions of the Arizal, the wine cup is now raised and the Matzot are covered.

והיא שעמדה לאבותינו ולנו שלא אחד בלבד עמד עלינו לבלותנו אלא שבכל דור ודור עומדים עלינו לבלותנו. והקדוש ברוך הוא מצילנו מידם.

Put down the wine cup and uncover the Matzah.

צא וילמד מה בקש לבן הארמי לעשות ליעקב אבינו. שפרעה לא גזר אלא על הזכרים ולבן בקש לעקור את הכל, שנאמר:

ארמי אבד אבי, וירד מצרימה ויגר שם במתי מעט, ויהי שם לגוי גדול, עצום ורב.

וירד מצרימה
אנוס על פי הדבור.

ויגר שם
מלמד שלא ירד יעקב אבינו להשתקע במצרים אלא לגור שם, שנאמר: ויאמרו אל פרעה, לגור בארץ באנו, כי אין מרעה לצאן אשר לעבדיה, כי כבד הרעב בארץ כנען. ועתה ישבו נא עבדיך בארץ גשן.

במתי מעט
כמה שנאמר: בשבעים נפש ירדו אבותיך מצרימה, ועתה שמוך יי אלהיך ככוכבי השמים לרב.

ויהי שם לגוי
מלמד שהיו ישראל מצינים שם.

גדול, עצום
כמה שנאמר: ובני ישראל פרו וישרצו וירבו ויעצמו במאד מאד, ותמלא הארץ אתם.

ורב
כמה שנאמר: ואעבר עליך ואראך מתבוססת בדמיה, ואמר לך בדמיה חיי, ואמר לך בדמיה חיי. רבבה כצמח השדה נתתיה, ותרבי ותגדלי ותבאי בעדי עדיים, שדים נכנו ושערך צמח, ואת ערם ועריה.

וירעו אתנו המצרים ויענונו, ויתנו עלינו עבדה קשה.

וירעו אתנו המצרים
כמה שנאמר: הבה נתחכמה לו פן ירבה, והיה כי

תקראנה מלחמה ונוסף גם הוא על שנאינו ונלחם בנו, ועלה מן הארץ.

ויענונו
כמה שנאמר: וישימו עליו שרי מסים למען ענתו בסבלתם. ויבן ערי מסכנות לפרעה. את פתם ואת רעמסס.

ויתנו עלינו עבדה קשה
כמה שנאמר: ויעבדו מצרים את בני ישראל בפרך. וימררו את-חיהם בעבדה קשה, בחמר ובלבנים, ובכל-עבדה, בשדה את, כל עבדתם, אשר עבדו בהם בפרך.

ונצעק אל יי א-להי אבותינו, וישמע יי את קלנו, וירא את ענינו ואת עמלנו ואת לחצנו.

ונצעק אל יי א-להי אבותינו
כמה שנאמר: ויהי בימים הרבים ההם וימת מלך מצרים, ויאנחו בני ישראל מן העבודה ויזעקו, ותעל שועתם אל האלהים מן העבדה.

וישמע יי את קלנו
כמה שנאמר: וישמע א-להים את נאקתם, ויזכור א-להים את בריתו את אברהם, את יצחק ואת יעקב.

וירא את ענינו
זו פרישות דרך ארץ, כמה שנאמר: וירא א-להים את בני ישראל וידע אלהים.

ואת עמלנו
אלו הבנים. כמה שנאמר: כל הבן הילוד היארה תשליכהו וכל הבת תחיון.

ואת לחצנו
זה הדחק, כמה שנאמר: וגם ראיתי את הלחץ אשר מצרים לחצים אתם.

ויוצאנו יי ממצרים ביד חזקה ובזרע נטויה, ובמורא גדל, ובאותות ובמפתים.

וְיִוצְאוּנוּ יְיָ מִמִּצְרַיִם

לֹא עַל יְדֵי מִלְאָךְ, וְלֹא עַל יְדֵי שָׂרָף, וְלֹא עַל יְדֵי שְׁלִיחַ,
אַלּוּ הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּכַבּוּדוֹ וּבְעֶצְמוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר:
וְעַבְרָתִי בָאָרֶץ מִצְרַיִם בְּלִילָה הַזֶּה, וְהִפֵּיתִי כָּל בְּכוֹר
בָּאָרֶץ מִצְרַיִם מֵאָדָם וְעַד בְּהֵמָה, וּבְכָל אֱלֹהֵי מִצְרַיִם
אֶעֱשֶׂה שְׁפָטִים. אֲנִי יְיָ.

וְעַבְרָתִי בָאָרֶץ מִצְרַיִם בְּלִילָה הַזֶּה
אֲנִי וְלֹא מִלְאָךְ.

וְהִפֵּיתִי כָּל בְּכוֹר בָּאָרֶץ מִצְרַיִם
אֲנִי וְלֹא שָׂרָף.

וּבְכָל אֱלֹהֵי מִצְרַיִם אֶעֱשֶׂה שְׁפָטִים
אֲנִי וְלֹא הַשְּׁלִיחַ.

אֲנִי יְיָ

אֲנִי הוּא וְלֹא אֲחֵר.

בֶּיֶד חֲזָקָה

זוֹ הַדְּבָר, כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר: הִנֵּה יָד יְיָ הוֹיָה בְּמִקְנֶךָ אֲשֶׁר
בְּשִׂדְהָ, בְּסוּסִים, בְּחֻמְרִים, בְּגִמְלִים, בְּבָקָר וּבִצְאָן, דְּבַר
כְּבֵד מְאֹד.

וּבִזְרַע נְטוּיָה

זוֹ הַחֶרֶב, כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר: וַחֲרַבּוּ שְׁלוּפָה בִּידוֹ, נְטוּיָה עַל

יְרוּשָׁלַיִם.

וּבְמִרְא גָדֹל

זוֹ גְלוּי שְׂכִינָה, כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר: אוֹ הִנֵּסָה אֶ-לֵהִים לְבֹא
לְקַחַת לּוֹ גּוֹי מִקְרֵב גּוֹי בְּמִסַּת בָּאֵתָת וּבְמוֹפְתִים,
וּבְמִלְחָמָה וּבִיד חֲזָקָה וּבִזְרַע נְטוּיָה, וּבְמוֹרָאִים גְּדֹלִים,
כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה לָכֶם יְיָ אֶ-לֵהֵיכֶם בְּמִצְרַיִם לְעֵינֶיךָ.

וּבִאֲתוֹת

זֶה הַמִּטָּה, כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר: וְאֵת הַמִּטָּה הַזֶּה תִּקַּח בְּיָדְךָ,
אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה בּוֹ אֵת הָאֵתָת.

וּבְמוֹפְתִים

זֶה הַדָּם, כְּמָה שֶׁנֶּאֱמַר: וְנָתַתִּי מוֹפְתִים בְּשָׂמַיִם וּבָאָרֶץ

בעת אמירת דם ואש ותמרות עשן, שופכים מהגביע שלושה טפטופים לתוך
כלי שבור (ויכוון שהכוס הוא סוד המלכות ושופך מהיין שבתוכו סוד האף
והזעם שבה על-ידי כח הבינה לתוך כלי שבור סוד הקליפה שנקראת ארור):

דָּם וְאֵשׁ וְתִמְרוֹת עֶשֶׂן.

דְּבַר אַחֵר:

בֶּיֶד חֲזָקָה - שְׁתִּים, וּבִזְרַע נְטוּיָה - שְׁתִּים, וּבְמִרְא גָדֹל
- שְׁתִּים, וּבִאֲתוֹת - שְׁתִּים, וּבְמוֹפְתִים - שְׁתִּים.

10 PLAGUES

The Ten Plagues, describing the affliction of the Egyptians, represent negative energy that we would rather not bring into our system. So after reading each plague we spill wine from the cup, banishing the forces of punishment and its curses, and leaving the cup with only blessings. The spilled wine should then be discarded, for drinking it would be drinking in the plagues.

The wine remaining in the cup is not to be spilled, but other wine is added to it, to refill the cup.

אֵלּוּ עֲשׂוֹר מַכּוֹת שֶׁהֵבִיא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל הַמִּצְרַיִם בְּמִצְרַיִם, וְאֵלּוּ
הֵן:

Dam	דָּם	1	Blood
Tzefardea	צִפְרִידַע	2	Frogs
Kinim	כִּנִּים	3	Lice
Arov	עֲרוֹב	4	Wild Animals
Dever	דֶּבֶר	5	Pestilence
Sh'chin	שָׁחִין	6	Boils
Barad	בָּרָד	7	Hail
Arbeh	אַרְבֶּה	8	Locust
Choshech	חֹשֶׁךְ	9	Darkness
Makat Bechorot	מַכַּת בְּכוֹרוֹת	10	Death of the firstborn

רַבִּי יְהוּדָה הָיָה נוֹתֵן בָּהֶם סְמָנִים:

דִּצְ"ךְ עַד"ש בֶּאֱחָ"ב

רַבִּי יוֹסִי הַגְּלִילִי אוֹמֵר:

מִנֵּין אֶתָּה אוֹמֵר שֶׁלְקוֹ הַמִּצְרִים בְּמִצְרַיִם עֶשֶׂר (10) מִכּוֹת וְעַל הֵימָּה לְקוֹ חֲמִשִּׁים (50) מִכּוֹת?
בְּמִצְרַיִם מָה הוּא אוֹמֵר? וַיֹּאמְרוּ הַחֲרָטְמִים אֵל פְּרָעָה: אֶצְבֶּע אֶל־לֵהִים הוּא, וְעַל הֵימָּה הוּא אוֹמֵר?
וַיֵּרָא יִשְׂרָאֵל אֶת הַיָּד הַגְּדוֹלָה אֲשֶׁר עָשָׂה יְיָ בְּמִצְרַיִם, וַיִּירָאוּ הָעָם אֶת יְיָ, וַיֹּאמְרוּ בְּיָי וּבִמְשָׁה עֲבָדוּ.
כַּמָּה לְקוֹ בְּאֶצְבָּע? עֶשֶׂר (10) מִכּוֹת. אֲמֹר מֵעַתָּה: בְּמִצְרַיִם לְקוֹ עֶשֶׂר (10) מִכּוֹת וְעַל הֵימָּה לְקוֹ חֲמִשִּׁים (50) מִכּוֹת.

רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:

מִנֵּין שָׁכַל מִכָּה וּמִכָּה שֶׁהֵבִיא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל הַמִּצְרִים בְּמִצְרַיִם הִיָּתָה שֶׁל אַרְבַּע (4) מִכּוֹת?
שֶׁנֶּאֱמַר: יִשְׁלַח בָּם חֲרוֹן אַפּוֹ, עֲבָרָה וְזַעַם וְצָרָה, מִשְׁלַחַת מִלְּאֲכֵי רָעִים.

עֲבָרָה - אַחַת (1), וְזַעַם - שְׁתֵּים (2), וְצָרָה - שְׁלֹשׁ (3), מִשְׁלַחַת מִלְּאֲכֵי רָעִים - אַרְבַּע (4).
אֲמֹר מֵעַתָּה: בְּמִצְרַיִם לְקוֹ אַרְבָּעִים (40) מִכּוֹת וְעַל הֵימָּה לְקוֹ מֵאָתִים מִכּוֹת (200).

רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר:

מִנֵּין שָׁכַל מִכָּה וּמִכָּה שֶׁהֵבִיא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל הַמִּצְרִים בְּמִצְרַיִם הִיָּתָה שֶׁל חֲמֵשׁ (5) מִכּוֹת?
שֶׁנֶּאֱמַר: יִשְׁלַח בָּם חֲרוֹן אַפּוֹ, עֲבָרָה וְזַעַם וְצָרָה, מִשְׁלַחַת מִלְּאֲכֵי רָעִים.

חֲרוֹן אַפּוֹ - אַחַת (1), עֲבָרָה - שְׁתֵּים (2), וְזַעַם - שְׁלֹשׁ (3), וְצָרָה - אַרְבַּע (4), מִשְׁלַחַת מִלְּאֲכֵי רָעִים - חֲמֵשׁ (5).

אֲמֹר מֵעַתָּה: בְּמִצְרַיִם לְקוֹ חֲמִשִּׁים (50) מִכּוֹת וְעַל הֵימָּה לְקוֹ מֵאָתִים וּמֵאָתִים מִכּוֹת (250).

DAYENU

Dayenu ("it would have sufficed us") is a song of gratitude we sing to G-d, after the story of the Exodus is recounted. In each stanza, we recall another kindness that G-d performed for our ancestors and proclaim that it alone would have been reason for celebration.

כִּמָּה מַעֲלוֹת טוֹבוֹת לַמָּקוֹם עָלֵינוּ:

אֱלֹהֵינוּ הוֹצִיאָנוּ מִמִּצְרַיִם וְלֹא עָשָׂה בָּהֶם שְׂפָטִים,
דֵּינֵנוּ.

**Ilu Hotzianu Mimitzrayim, V'lo Asah Bahem Sh'fatim,
Dayeinu!**

אֱלֹהֵינוּ עָשָׂה בָּהֶם שְׂפָטִים וְלֹא עָשָׂה בְּאֱלֹהֵיהֶם,
דֵּינֵנוּ.

Ilu Asah Bahem Sh'fatim, V'lo Asah Beloheihem,
Dayeinu!

אֱלֹהֵינוּ עָשָׂה בְּאֱלֹהֵיהֶם וְלֹא הָרַג אֶת בְּכוֹרֵיהֶם,
דֵּינֵנוּ.

Ilu Asah Beloheihem, V'lo Harag Et B'choreihem,
Dayeinu!

אֱלֹהֵינוּ הָרַג אֶת בְּכוֹרֵיהֶם וְלֹא נָתַן לָנוּ אֶת מָמוֹנָם,
דֵּינֵנוּ.

Ilu Harag Et B'choreihem, V'lo Natan Lanu Et Mamonam,
Dayeinu!

אֱלֹהֵינוּ נָתַן לָנוּ אֶת מָמוֹנָם וְלֹא קָרַע לָנוּ אֶת הַיָּם,
דֵּינֵנוּ.

Ilu Natan Lanu Et Mamonam, V'lo Kara Lanu Et Hayam,
Dayeinu!

If He had brought us out from Egypt, and had not carried out judgments against them –

Dayenu, it would have sufficed us!

If He had carried out judgments against them, and not against their idols –

Dayenu, it would have sufficed us!

If He had destroyed their idols, and had not smitten their first-born –

Dayenu, it would have sufficed us!

If He had smitten their first-born, and had not given us their wealth –

Dayenu, it would have sufficed us!

If He had given us their wealth, and had not split the sea for us –

Dayenu, it would have sufficed us!

אלו קָרַע לָנוּ אֶת הַיָּם וְלֹא הֶעֱבִירָנוּ בְּתוֹכוֹ בַּחֲרָבָה
דַּיְינוּ.

Ilu Kara Lanu Et Hayam, V'lo He'eviranu B'tocho Becharavah,
Dayeinu!

If He had split the sea for us, and had not taken us through it on dry land –

Dayenu, it would have sufficed us!

אלו הֶעֱבִירָנוּ בְּתוֹכוֹ בַּחֲרָבָה וְלֹא שָׁקַע צָרֵינוּ בְּתוֹכוֹ
דַּיְינוּ.

Ilu He'eviranu B'tocho Becharavah, V'lo Shika Tzareinu B'tocho,
Dayeinu!

If He had taken us through the sea on dry land, and had not drowned our oppressors in it –

Dayenu, it would have sufficed us!

אלו שָׁקַע צָרֵינוּ בְּתוֹכוֹ וְלֹא סִפֵּק צָרְכֵנוּ בַּמִּדְבָּר אַרְבָּעִים שָׁנָה
דַּיְינוּ.

Ilu Shika Tzareinu B'tocho, V'lo Sipeik Tzorkeinu Bamidbar Arba'im Shana,
Dayeinu!

If He had drowned our oppressors in it, and had not supplied our needs in the desert for forty years –

Dayenu, it would have sufficed us!

אלו סִפֵּק צָרְכֵנוּ בַּמִּדְבָּר אַרְבָּעִים שָׁנָה וְלֹא הָאֲכִילָנוּ אֶת הַמָּן
דַּיְינוּ.

Ilu Sipeik Tzorkeinu Bamidbar Arba'im Shana, V'lo He'echilanu Et Haman,
Dayeinu!

If He had supplied our needs in the desert for forty years, and had not fed us the manna –

Dayenu, it would have sufficed us!

אלו הָאֲכִילָנוּ אֶת הַמָּן וְלֹא נָתַן לָנוּ אֶת הַשַּׁבָּת
דַּיְינוּ.

Ilu He'echilanu Et Haman, V'lo Natan Lanu Et Hashabbat,
Dayeinu!

If He had fed us the manna, and had not given us the Shabbat –

Dayenu, it would have sufficed us!

אלו נָתַן לָנוּ אֶת הַשַּׁבָּת וְלֹא קָרְבָנוּ לְפָנֵי הַר סִינַי
דַּיְינוּ.

Ilu Natan Lanu Et Hashabbat, V'lo Keirvanu Lifnei Har Sinai,
Dayeinu!

If He had given us the Shabbat, and had not brought us before Mount Sinai –

Dayenu, it would have sufficed us!

אלו קִרְבָּנוּ לִפְנֵי הָרִי סִינַי וְלֹא נָתַן לָנוּ אֶת הַתּוֹרָה
דַּיְינוּ.

Ilu Keirvanu Lifnei Har Sinai, V'lo Natan Lanu Et Hatorah,
Dayeinu!

If He had brought us before
Mount Sinai, and had not given
us the Torah –

**Dayenu, it would have sufficed
us!**

אלו נָתַן לָנוּ אֶת הַתּוֹרָה וְלֹא הִכְנִיסָנוּ לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל
דַּיְינוּ.

Ilu Natan Lanu Et Hatorah, V'lo Hichnisanu L'ereitz Yisra'eil,
Dayeinu!

If He had given us the Torah,
and had not brought us into the
land of Israel –

**Dayenu, it would have sufficed
us!**

אלו הִכְנִיסָנוּ לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וְלֹא בָנָה לָנוּ אֶת בֵּית הַבְּחִירָה
דַּיְינוּ.

Ilu Hichnisanu L'ereitz Yisra'eil, V'lo Vanah Lanu Et Beit Hamikdash,
Dayeinu!

If He had brought us into the
land of Israel, and had not built
for us the Beit Habechirah –

**Dayenu, it would have sufficed
us!**

עַל אַחַת, כַּמָּה וְכַמָּה, טוֹבָה כְּפוּלָה וּמִכְפֹּלֶת לַמָּקוֹם עָלֵינוּ: שְׁהוּצִיאָנוּ
מִמִּצְרַיִם, וַעֲשֵׂה בָּהֶם שְׁפָטִים, וַעֲשֵׂה בְּאַלֹהֵיהֶם, וְהָרַג אֶת בְּכוֹרֵיהֶם,
וְנָתַן לָנוּ אֶת מַמּוֹנָם, וְקָרַע לָנוּ אֶת הַיָּם, וְהִעֲבִירָנוּ בְּתוֹכוֹ בְּחָרָבָה,
וְשָׁקַע צִרְנוֹ בְּתוֹכוֹ, וְסָפַק צָרָפָנוּ בַּמִּדְבָּר אַרְבָּעִים שָׁנָה, וְהֵאכִילָנוּ אֶת
הָמָן, וְנָתַן לָנוּ אֶת הַשַּׁבָּת, וְקִרְבָּנוּ לִפְנֵי הָרִי סִינַי, וְנָתַן לָנוּ אֶת הַתּוֹרָה,
וְהִכְנִיסָנוּ לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וּבָנָה לָנוּ אֶת בֵּית הַבְּחִירָה לְכַפֵּר עַל כָּל
עֲוֹנוֹתֵינוּ.

רַבֵּן גַּמְלִיאֵל הָיָה אוֹמֵר:

כָּל שֶׁלֹּא אָמַר שְׁלֹשָׁה דְּבָרִים אֵלּוּ בַּפֶּסַח,
לֹא יֵצֵא יְדֵי חוּבָתוֹ, וְאֵלּוּ הֵן:

פֶּסַח,

מַצָּה,

וּמָרֹר:

Rabban Gamliel used to say:

Whoever does not discuss the following three things on
Passover has not fulfilled his duty, namely:

Passover (the Passover-sacrifice),

Matzah (the unleavened bread)

and **Maror** (the bitter herbs).

פֶּסַח שֶׁהָיוּ אֲבוֹתֵינוּ אוֹכְלִים בְּזֶמֶן שְׁבִית
הַמִּקְדָּשׁ הָיָה קִיָּם, עַל שׁוֹם מָה? עַל
שׁוֹם שֶׁפֶּסַח הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא עַל בְּתֵי
אֲבוֹתֵינוּ בְּמִצְרַיִם, שֶׁנֶּאֱמַר:

וַאֲמַרְתֶּם זֶבַח פֶּסַח הוּא לִי, אֲשֶׁר פֶּסַח
עַל בְּתֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל בְּמִצְרַיִם בְּנִגְפוֹ אֶת
מִצְרַיִם, וְאֶת בְּתֵינוּ הִצִּיל, וַיִּקַּד הָעָם
וַיִּשְׁתַּחֲוּוּ.

Passover - the Passover-lamb that our fathers ate during the time of the Beit Hamikdash - for what reason [did they do so]? Because the Omnipresent passed over our fathers' houses in Egypt, as it is said:

"You shall say, It is a Passover-offering to the L-rd, because He passed over the houses of the children of Israel in Egypt when He struck the Egyptians with a plague, and He saved our houses. And the people bowed and prostrated themselves".

Take the broken Matzah into your hand and say:

מַצָּה זוֹ שָׂאֲנוּ אוֹכְלִים, עַל שׁוֹם מָה? עַל
שׁוֹם שֶׁלֹּא הִסְפִּיק בְּצֻקָּם שֶׁל אֲבוֹתֵינוּ
לְהַחֲמִיץ עַד שֶׁנִּגְלָה עֲלֵיהֶם מֶלֶךְ מַלְכֵי
הַמְּלָכִים, הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, וּגְאָלָם,
שֶׁנֶּאֱמַר:

וַיֹּאפּוּ אֶת הַבֶּצֶק אֲשֶׁר הוֹצִיאוּ מִמִּצְרַיִם
עֲגַת מִצּוֹת, כִּי לֹא חֲמִץ, כִּי גֵרְשׁוֹ
מִמִּצְרַיִם וְלֹא יָכְלוּ לְהִתְמַהֵמֶה, וְגַם צָדָה
לֹא עָשׂוּ לָהֶם.

This Matzah that we eat for what reason? Because the dough of our fathers did not have time to become leavened before the King of the kings of kings, the Holy One, blessed be He, revealed Himself to them and redeemed them. Thus it is said:

"They baked Matzah-cakes from the dough that they had brought out of Egypt, because it was not leavened; for they had been driven out of Egypt and could not delay, and they had also not prepared any [other] provisions".

Take the maror into your hand and say:

מָרֹר זֶה שָׂאֲנוּ אוֹכְלִים, עַל שׁוֹם מָה?
עַל שׁוֹם שֶׁמָּרְרוּ הַמִּצְרַיִם אֶת חַיֵּי
אֲבוֹתֵינוּ בְּמִצְרַיִם, שֶׁנֶּאֱמַר:

וַיִּמְרְרוּ אֶת חַיֵּיהֶם בַּעֲבֹדָה קָשָׁה, בַּחֲמֹר
וּבִלְבָּנִים וּבְכָל עֲבֹדָה בִּשְׂדֵה אֶת כָּל
עֲבֹדָתָם אֲשֶׁר עָבְדוּ בָּהֶם בְּקָרָה.

This Maror that we eat for what reason? Because the Egyptians embittered our fathers' lives in Egypt, as it is said:

"They made their lives bitter with hard service, with mortar and with bricks, and with all manner of service in the field; all their service which they made them serve with rigor".

**בְּכֹל דּוֹר וָדוֹר חַיֵּב אָדָם לִרְאוֹת אֶת עַצְמוֹ
בְּאֵלוֹ הוּא יֵצֵא מִמִּצְרִיִם,**

**שְׁנֵאמֶר: וְהִגַּדְתָּ לְבִנְךָ בַּיּוֹם הַהוּא לֵאמֹר, בַּעֲבוּר זֶה
עָשָׂה יי לִי בְּצֵאתִי מִמִּצְרַיִם.**

**לֹא אֶת אֲבוֹתֵינוּ בְּלֶבֶד גָּאֵל הִקְדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא, אֲלֵא אַף אוֹתֵנוּ גָאֵל עֲמָחֵם,**

**שְׁנֵאמֶר: וְאוֹתֵנוּ הוֹצִיא מִשָּׁם, לְמַעַן הִבִּיא אֶתֵּנוּ, לָתֵת
לָנוּ אֶת הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לְאַבְתָּנוּ.**

Cover the Matzah and raise the cup. The cup is to be held in the hand until the completion of the blessing.

הִירְדֵּן יִסֵּב לְאַחֹר. הֵהָרִים רָקְדוּ כְּאִילִים גְּבֻעוֹת כְּבִנֵּי
צֶאֱן. מֶה לָּהֶם הֵימָּה כִּי תִנוּס הִירְדֵּן תִּסֵּב לְאַחֹר. הֵהָרִים
תִּרְקְדוּ כְּאִילִים גְּבֻעוֹת כְּבִנֵּי צֶאֱן. מִלִּפְנֵי אֲדוֹן חוּלִי
אָרֶץ מִלִּפְנֵי אֱלֹהֵי יַעֲקֹב. הֵהָפְכִי הַצּוּר אָגָם מִיָּם
חֲלָמִישׁ לְמַעֲיָנוּ מִיָּם.

**בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱ-לֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר גָּאֲלָנוּ וְגָאֵל
אֶת אֲבוֹתֵינוּ מִמִּצְרַיִם, וְהִגִּיעָנוּ לְלִילָה הַזֶּה לְאַכֹּל בּוֹ
מַצָּה וּמְרוֹר. כֵּן יי אֱ-לֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ יִגִּיעֵנוּ
לְמוֹעֲדִים וְלִרְגָלִים אַחֲרִים הַבָּאִים לְקִרְאָתֵנוּ לְשָׁלוֹם,
שְׂמִחִים בְּבִנְיַן עִירָךְ וְשָׁשִׁים בַּעֲבוּדָתְךָ. וְנֹאכֵל שָׁם מִן
הַזִּבְחִים וּמִן הַפִּסְחִים (בְּמוֹצָאֵי שַׁבָּת: מִן הַפִּסְחִים וּמִן
הַזִּבְחִים) אֲשֶׁר יִגִּיעַ דָּמָם עַל קִיר מִזְבִּיחֶךָ לְרִצּוֹן, וְנוֹדָה
לָךְ שִׁיר חֲדָשׁ עַל גְּאֻלָּתֵנוּ וְעַל פְּדוּתֵנוּ נִפְשָׁנוּ.**

בְּרוּךְ אַתָּה יי גָאֵל יִשְׂרָאֵל.

לְפִיכָךְ אֲנַחְנוּ חַיִּיבִים לְהוֹדוֹת, לְהַלֵּל, לְשַׁבַּח, לְפָאֵר,
לְרוֹמֵם, לְהַדָּר, לְבָרֵךְ, לְעַלָּה וּלְקַלָּס לְמִי שֶׁעָשָׂה
לְאַבְוֵתֵינוּ וְלָנוּ אֶת כָּל הַנִּסִּים הָאֵלֶּה: הוֹצִיאָנוּ מֵעַבְדוּת
לְחֵירוֹת מִיָּגוֹן לְשִׂמְחָה, וּמֵאֵבֶל לְיוֹם טוֹב, וּמֵאֲפֵלָה
לְאוֹר גָּדוֹל, וּמִשְׁעָבוֹד לְגָאֻלָּה. וְנֹאמֶר לְפָנֶיךָ הַלְלוּיָהּ.

הַלְלוּיָהּ הַלְלוּ עַבְדֵי יי הַלְלוּ אֶת שֵׁם יי. יְהִי שֵׁם יי
מְבֹרָךְ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם. מִמְּזֹרֶחַ שָׁמֶשׁ עַד מְבוֹאוֹ
מִהַלֵּל שֵׁם יי. רֵם עַל כָּל גּוֹיִם יי עַל הַשָּׁמַיִם כְּבוֹדוֹ. מִי
פִּיהוּ אֱ-לֹהֵינוּ הַמְּגַבִּיהִי לְשַׁבַּח. הַמְּשַׁפִּילִי לְרְאוֹת
בְּשָׁמַיִם וּבָאָרֶץ. מְקִימֵי מַעֲפָר דָּל מֵאֲשַׁפֵּת יָרִים
אֲבִיוֹן. לְהוֹשִׁיבֵי עַם נְדִיבִים עִם נְדִיבֵי עַמּוֹ. מוֹשִׁיבֵי
עֲקָרֹת הַבֵּית אִם הַבָּנִים שְׂמִיחָה הַלְלוּיָהּ.

בְּצֵאת יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם בֵּית יַעֲקֹב מֵעַם לַעֲזָא. הִיתָה
יְהוּדָה לְקֹדֶשׁ יִשְׂרָאֵל מִמְּשֻׁלוֹתָיו. הֵימָּה רָאָה וַיִּנָּס

2 Recite the following blessing, and drink the cup in the reclining position:

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱ-לֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, בּוֹרֵא פְּרֵי הַגֶּפֶן

**Baruch Atah A-Donay Eloheinu Melech Ha'olam
Borei Pri Hagafen**

Blessed are You, L-rd our
G-d, King of the universe,
Who creates the fruit of the
vine.

Washing for Bread

Now the hands are washed with recital of the blessing for washing the hands.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ
בְּמִצְוֹתָיו, וְצִוָּנוּ עַל נְטִילַת יָדַיִם

**Baruch Atah A-Donay Eloheinu Melech Ha'olam
Asher Kideshonu BeMitzvosov Vetzivanu Al Netilat
Yodaim**

Blessed are You, L-rd, our G-d, King of the universe, who has sanctified us with His commandments and commanded us concerning the washing of the hands.

One should not speak until after making the next two blessings and eating the Matzah.

The Blessing Over Bread

Take the Matzot in the order that they are lying on the tray - the broken piece between the two whole Matzot; hold them in your hand and recite the following blessing:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, הַמוֹצִיא לֶחֶם מִן
הָאָרֶץ

**Baruch Atah A-Donay Eloheinu Melech Ha'olam
Hamotzi Lechem Min Haaretz**

Blessed are You, L-rd our G-d, King of the universe, Who brings forth bread from the earth.

The Blessing Over Matzah

Do not break anything off the Matzot. First put down the third Matza (the bottom one) and recite the following blessing over the broken Matza and the top one.

When reciting the following blessing, have in mind that it refers also to the eating of the "Sandwich" of Korech - which will be made with the third Matza - and also the eating of the Afikoman.

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ
בְּמִצְוֹתָיו, וְצִוָּנוּ עַל אֲכִילַת מַצָּה

**Baruch Atah A-Donay Eloheinu Melech Ha'olam
Asher Kideshonu BeMitzvosov Vetzivanu Al Achilat
Matzah**

Blessed are you, L-rd our G-d, king of the universe, Who has sanctified us with His commandments, and commanded us concerning the eating of Matzah.

Now break off a kezayit (the volume of one olive) of the two Matzot held and eat the 2 pieces together in reclining position.

Bitter Herbs

Take the bitter herbs and the Romaine lettuce which reminds us of the bitter times in Egypt, dip them into the Charoset and recite this blessing:

בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ
בְּמִצְוֹתָיו, וְצִוָּנוּ עַל אֲכִילַת מָרֹר

Blessed are you, L-rd our G-d, king of the universe,

**Baruch Atah A-Donay Eloheinu Melech Ha'olam
Asher Kideshonu BeMitzvosov Vetzivanu Al Achilat
Maror**

Who has sanctified us with
His commandments, and
commanded us concerning
the eating of Maror.

Eat the Maror, without reclining.

Korach

10

כורך

The "Hillel Sandwich"

Take the third Matzah, and also a kezayit (the volume of one olive) of the Chazeret - which is to be dipped into Charoset. Combine the two [like a sandwich], and say the following:

בֵּן עֲשָׂה חֵלֵל בְּזִמַּן שְׁבִית הַמִּקְדָּשׁ הָיָה קַיָּם: הָיָה כּוֹרֵךְ
פֶּסַח מִצָּה וּמָרֹר וְאוֹכֵל בְּיַחַד. כָּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר: עַל מִצּוֹת
וּמָרֹרִים יֹאכְלֶהוּ.

**Kein Asah Hileil Bizman Shebeit Hamikdash Hayah
Kayam. Hayah Koreich Pesach, Matzah, Umaror
V'ocheil B'yachad. Kimo Shene'emar. "Al Matzot
Um'rorim Yochluhu**

Thus did Hilel do at the
time of the Bet HaMikdash:
He would combine
Passover — lamb, Matzah
and Maror and eat them
together, as it said: "They
shall eat it with Matzah and
bitter herbs."

Eat them together — in the reclining position.

Shulchan Aruch

11

שולחן ערוך

Feast

Eat and drink to your heart's delight (it is permitted to drink wine between
the second and third cups).

Eating the Afikoman

After the meal, take the Afikoman and divide it among all the members of the household, by giving everyone a Kezayit (the volume of one olive).

Take care not to eat or drink after the Afikoman (water is allowed).

The Afikoman is to be eaten in the reclining position.

Grace After Meals

The third cup is poured now and recite Birkat Hamazon (Blessing after the Meal) over it.

וְצוֹר עִם כּוֹשׁ זֶה יֵלֵד שָׁם. וְלִצִּיּוֹן יֹאמַר אִישׁ וְאִשׁ יֵלֵד
בָּהּ וְהוּא יְכוֹנֵנָה עָלֵינוּ. יי יִסְפֹּר בְּכָתוּב עִמָּם זֶה יֵלֵד
שָׁם סֵלָה. וְשָׂרִים כְּחֻלָּיִם כָּל מַעֲיָנִי בָּהּ.

אֲבִרְכָּה אֶת יי בְּכָל עֵת תְּמִיד תִּהְיֶה בְּפִי. סוּף דְּבַר
הַכֹּל נִשְׁמָע אֶת הָאֱלֹהִים יִרְאֵה וְאֶת מִצְוֹתָיו שְׁמֹר כִּי זֶה
כָּל הָאָדָם. תִּהְיֶה יי יְדַבֵּר פִּי וּיְבָרֵךְ כָּל בָּשָׂר שֶׁם קִדְּשׁוּ
לְעוֹלָם וָעֶד וְאֶנְחֵנוּ נִבְרָךְ יְהִי מַעֲתָה וְעַד-עוֹלָם
הַלְלוּיָהּ.

שִׁיר הַמַּעֲלוֹת בְּשׁוּב יי אֶת שִׁיבַת צִיּוֹן הֵייוּנוּ כְּחֻלָּמִים.
אֲזַי יִמָּלֵא שְׁחוֹק פִּינוּ וּלְשׁוֹנֵנוּ רִנָּה אֲזַי יֹאמְרוּ בְּגוֹיִם
הַגְדִּיל יי לַעֲשׂוֹת עִם אֱלֹהִים. הַגְדִּיל יי לַעֲשׂוֹת עִמָּנוּ
הֵייוּנוּ שְׂמִיחִים. שׁוּבָה יי אֶת שְׁבִיתֵנוּ כְּאִפְּיָקִים בְּנִגְבָּ.
הַזֵּרְעִים בְּדַמְעָה בְּרִנָּה יִקְצְרוּ. הַלֹּחֶף יִלֵּךְ וּבִכָּה נִשְׂא
מִשֶּׁף הַזֵּרַע בֹּא יָבוֹא בְּרִנָּה נִשְׂא אֶלְמָתֵינוּ.

לִבְנֵי קִרְיָה מִזְמוֹר שִׁיר יְסוּדָתוֹ בְּהִרְרֵי קֹדֶשׁ. אֱהָב יי
שְׁעָרֵי צִיּוֹן מִכָּל מִשְׁכָּנוֹת יַעֲקֹב. נִכְבְּדוֹת מִדְּבַר בָּךְ עִיר
הָאֱלֹהִים סֵלָה. אֲזַכִּיר רַהֲב וּבָבֶל לִידְעֵי הַנָּה פִּלְשֶׁת

Before Mayim Acharonim (washing fingers) the following verse is said:

זֶה חֵלֶק אָדָם רָשָׁע מֵאֶ-לֵהִים וְנִחַלַת אִמְרוּ מֵאֵל.

After Mayim Acharonim, the following verse is said:

וַיְדַבֵּר אֵלַי זֶה הַשְּׁלָחַן אֲשֶׁר לִפְנֵי יי.

בָּרוּךְ אַתָּה יי א-לֵהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, הֵזֵן אֶת הָעוֹלָם בְּלוֹ
בְּטוֹבוֹ בְּחֵן בְּחֶסֶד וּבְרַחֲמִים הוּא נֹתֵן לָחֶם לְכָל בֶּשָׂר כִּי
לְעוֹלָם חֲסִדוֹ. וּבְטוֹבוֹ הַגָּדוֹל עֲמָנוּ תִּמְוִיר לֹא חָסַר לָנוּ וְאֵל
יְחָסֵר לָנוּ מְזוֹן לְעוֹלָם וָעֶד. בַּעֲבוּר שְׁמוֹ הַגָּדוֹל כִּי הוּא אֵל
זֶן וּמַפְרִיֵּם לְכָל וּמַטִּיב לְכָל וּמַכִּיֵּן מְזוֹן לְכָל בְּרִיּוֹתָיו אֲשֶׁר
בָּרָא, בָּאֲמוּרָה: פֹּתִיחַ אֶת יָדָהּ וּמַשְׁבִּיעַ לְכָל חַי רִצּוֹן. בָּרוּךְ
אַתָּה יי הֵזֵן אֶת הַכֹּל.

**Baruch Atah Adonai, Eloheinu Melech Ha-Olam,
Hazan Et Ha-Olam Kulo Betuvo, Bechein, Bechesed
Uv-Rachamim. Hu Notein Lechem Lechol Basar Ki
Leolam Chasdo. Uv-Tuvo Hagadol Tamid Lo Chasar
Lanu, Ve-Al Yechsar Lanu Mazon Leolam Va-Ed, Ba-
Avur Shemo Hagadol, Ki Hu Eil Zan Um-Farneis
Lakol U-Meitiv Lakol U-Meichin Mazon Lechol
Beriyotav Asher Bara. Baruch Atah Adonai, Hazan Et
Hakol.**

Blessed are You, L-rd our
G-d, King of the universe,
Who, in His goodness,
provides sustenance for the
entire world with grace, with
kindness, and with mercy.
He gives food to all flesh, for
His kindness is everlasting.
Through His great goodness
to us continuously we do not
lack [food], and may we
never lack food, for the sake
of His great Name. For He,
benevolent G-d, provides
nourishment and sustenance
for all, does good to all, and
prepares food for all His
creatures whom He has
created, as it is said: You
open Your hand and satisfy
the desire of every living
thing. Blessed are You, L-rd,
Who provides food for all.

וְעַל צִיּוֹן מִשְׁכַּן כְּבוֹדָהּ וְעַל מַלְכוּת בֵּית דָּוִד מְשִׁיחָהּ
וְעַל הַבַּיִת הַגָּדוֹל וְהַקְדוֹשׁ שֶׁנִּקְרָא שְׁמִי: א-
לֵהֵינוּ אֲבִינוּ רַעֲנוּ זִוְנֵנוּ פְּרִנְסֵנוּ וְכִלְכַּלְנוּ וְהַרְוִיחֵנוּ
וְהַרְוֵנוּ לָנוּ יי א-לֵהֵינוּ מְהֵרָה מִכָּל צָרוֹתֵינוּ: וְנָא אֵל
תַּצְרִיכֵנוּ יי א-לֵהֵינוּ. לֹא לִיָּדִי מִתַּנֵּת בֶּשָׂר וָדָם וְלֹא
לִיָּדִי הַלְוָאתָם כִּי אִם לִיָּדֶהּ הַמְּלָאָה הַפְּתוּחָה הַקְּדוּשָׁה
וְהַרְחֲבָה שְׁלֹא יִבּוֹשׁ וְלֹא נִכָּלֵם לְעוֹלָם וָעֶד:

א-לֵהֵינוּ וּא-לֵהִי אֲבוֹתֵינוּ יַעֲלֶה וַיֵּבֵא, וַיִּגְיעַ יִרְאָה
וַיִּרְצֶה, וַיִּשְׁמַע וַיִּפְקֹד וַיִּזְכֹּר, וַיִּזְכֹּרנוּ וַיִּקְדּוּנוּ, וַיִּזְכֹּרנוּ
אֲבוֹתֵינוּ, וַיִּזְכֹּרנוּ מְשִׁיחַ בֶּן דָּוִד עֲבָדָהּ, וַיִּזְכֹּרנוּ יְרוּשָׁלַיִם
עִיר קֹדֶשׁ, וַיִּזְכֹּרנוּ כָּל-עַמָּה בֵּית יִשְׂרָאֵל לְפָנֶיהָ

**נוֹדֶה לָּהּ יי א-לֵהֵינוּ עַל שֶׁהִנְחִלָתָ לְאַבוֹתֵינוּ אֶרֶץ
חֲמֻדָּה טוֹבָה וְרַחֲבָה וְעַל שֶׁהִצָּאָתָנוּ יי א-לֵהֵינוּ מֵאֶרֶץ
מִצְרַיִם וּפְדִיתָנוּ מִבֵּית עַבְדִּים וְעַל בְּרִיתָהּ שֶׁחֲתַמְתָּ
בְּבִשְׁרֵנוּ וְעַל תּוֹרָתָהּ שֶׁלְּמַדְתָּנוּ וְעַל חֻקֶּיהָ שֶׁהוֹדַעְתָּנוּ
וְעַל חַיִּים חֵן וְחֶסֶד שֶׁחֻנְנָתָנוּ וְעַל אֲכִילַת מְזוֹן שֶׁאַתָּה
זֶן וּמַפְרִיֵּם אוֹתָנוּ תָּמִיד בְּכָל יוֹם וּבְכָל עֵת וּבְכָל שָׁעָה:
וְעַל הַכֹּל יי א-לֵהֵינוּ אֲנַחְנוּ מוֹדִים לָּךְ וּמְבָרְכִים אוֹתָךְ
יְתַבָּרֶךְ שְׁמִי בְּכִי כָּל חַי תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד: כִּכְתוּב
וְאֲכַלְתָּ וּשְׂבַעְתָּ וּבִרְכַּת אֵת יי אֱלֹהֶיךָ עַל הָאֶרֶץ הַטֹּבָה
אֲשֶׁר נָתַן לָּךְ: בָּרוּךְ אַתָּה יי עַל הָאֶרֶץ וְעַל הַמְּזוֹן:**

רַחֵם יי א-לֵהֵינוּ עַל יִשְׂרָאֵל עַמָּהּ וְעַל יְרוּשָׁלַיִם עִירָהּ

לְפַלְטָה לְטוֹבָה, לַחֵן וּלְחֶסֶד וּלְרַחֲמִים וּלְחַיִּים טוֹבִים
וּלְשָׁלוֹם, בְּיוֹם חַג הַמִּצּוֹת הַזֶּה בְּיוֹם טוֹב מְקַרָּא קֹדֶשׁ
הַזֶּה, זָכְרָנוּ יי אֱ-לֹהֵינוּ בּוֹ לְטוֹבָה, וּפָקַדְנוּ בּוֹ לְבִרְכָּה,
וְהוֹשִׁיעֵנוּ בּוֹ לְחַיִּים טוֹבִים. וּבִדְבַר יְשׁוּעָה וּרְחֻמִּים
חוֹס וְחַנּוּן וְרַחֵם עָלֵינוּ וְהוֹשִׁיעֵנוּ כִּי אֵלֶיךָ עֵינֵינוּ, כִּי
אֵל מֶלֶךְ חַנּוּן וְרַחוּם אַתָּה.

וּבְנֵה יְרוּשָׁלַיִם עִיר הַקֹּדֶשׁ בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ. בְּרוּךְ אַתָּה
יי בּוֹנֵה בְּרַחֲמָיו יְרוּשָׁלַיִם. אָמֵן:

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱ-לֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם הָאֵל. אֲבִינוּ מַלְכֵנוּ.
אֲדִירָנוּ בּוֹרְאָנוּ גּוֹאֲלָנוּ יּוֹצְרָנוּ. קְדוֹשָׁנוּ קְדוֹשׁ יַעֲקֹב
רוֹעֵנוּ רוֹעֵה יִשְׂרָאֵל הַמֶּלֶךְ הַטוֹב וְהַמְּטִיב לְכָל בָּכָל יוֹם
וְיוֹם. הוּא הַיָּטִיב לָנוּ. הוּא מְטִיב לָנוּ. הוּא יֵיטִיב לָנוּ.
הוּא גִמְלָנוּ הוּא גּוֹמְלָנוּ הוּא יְגַמְלָנוּ לָעֵד. לַחֵן וּלְחֶסֶד
וּלְרַחֲמִים. וּלְרוּחַ הַצֵּלָה וְהַצִּלָּה. בְּרָכָה וְיִשׁוּעָה.
נַחֲמָה פְּרִנְסָה וְכִלְכֵּלָה וּרְחֻמִּים וְחַיִּים וְשָׁלוֹם וְכָל טוֹב
וּמְכַל טוֹב לְעוֹלָם אֵל יַחְסְרָנוּ:

הַרְחֵמֵנוּ הוּא יְמַלֵּךְ עָלֵינוּ לְעוֹלָם וָעֵד: **הַרְחֵמֵנוּ** הוּא
יְתַבָּרֵךְ בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ: **הַרְחֵמֵנוּ** הוּא יִשְׁתַּבַּח לְדוֹר
דּוֹרִים וְיִתְפָּאֵר בָּנוּ לָעֵד וְיִנְצֵחַ נִצָּחִים וְיִתְהַדָּר בָּנוּ לָעֵד
וְלְעוֹלָמֵי עוֹלָמִים: **הַרְחֵמֵנוּ** הוּא יְפַרְנֶסֶנוּ בְּכָבוֹד:
הַרְחֵמֵנוּ הוּא יִשְׁבּוֹר עוֹל גְּלוּת מַעַל צוֹאֲרָנוּ וְהוּא
יּוֹלִיכֵנוּ קוֹמָמִיּוֹת לְאַרְצֵנוּ: **הַרְחֵמֵנוּ** הוּא יִשְׁלַח בְּרָכָה

מְרַבָּה בְּבֵית זֶה וְעַל שְׁלַחַן זֶה שְׂאֻכְלָנוּ עָלָיו:

הַרְחֵמֵנוּ הוּא יִשְׁלַח לָנוּ אֶת אֱלֹהֵי הַנְּבִיא זְכוֹר לְטוֹב
וְיִבְשָׁר לָנוּ בְּשׂוֹרוֹת טוֹבוֹת יְשׁוּעוֹת וְנַחֲמוֹת: **הַרְחֵמֵנוּ**
הוּא יְבָרֵךְ אֶת אָבִי מוֹרֵי בַעַל הַבֵּית הַזֶּה וְאֶת אִמִּי
מוֹרֵתִי בַעֲלַת הַבֵּית הַזֶּה. אוֹתָם וְאֶת בֵּיתָם וְאֶת זֶרְעָם
וְאֶת כָּל אֲשֶׁר לָהֶם. אוֹתָנוּ וְאֶת כָּל אֲשֶׁר לָנוּ: כְּמוֹ
שֶׁבָרַךְ אֶת אֲבוֹתֵינוּ אֲבִרָהֶם יִצְחָק וְיַעֲקֹב בְּכָל מְכַל כָּל
כֵּן יְבָרֵךְ אוֹתָנוּ (בְּנֵי בְרִית) כָּלֵנוּ יַחַד בְּבִרְכָּה שְׁלֵמָה.
וְנֹאמַר אָמֵן:

מְמַרְוֵם יְלַמְדוּ עָלָיו וְעָלֵינוּ זְכוֹת שְׁתֵּהא לְמִשְׁמֶרֶת
שָׁלוֹם וְנִשְׂא בְּרָכָה מֵאֵת יי וְצִדְקָה מֵאֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל
וְנִמְצָא חֵן וְשִׁכָּל טוֹב בְּעֵינֵי אֱלֹהִים וְאָדָם:

הַרְחֵמֵנוּ הוּא יַנְחִילָנוּ יוֹם שְׁכָלוֹ טוֹב:

הַרְחֵמֵנוּ הוּא יִזְכְּנוּ לִימּוֹת הַמְּשִׁיחַ וּלְחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא:
מִגְדֵּל יְשׁוּעוֹת מַלְכוּ וְעֵשָׂה חֶסֶד לְמַשִּׁיחוֹ לְדוֹד וּלְזֶרְעוֹ
עַד עוֹלָם: עֵשָׂה שָׁלוֹם בְּמִרוֹמָיו הוּא יַעֲשֶׂה שָׁלוֹם
עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל וְאִמְרוּ אָמֵן:

יִרְאוּ אֶת יי קְדוֹשָׁיו כִּי אֵין מַחְסוֹר לִירְאָיו: כְּפִירִים
רָשׁוּ וְרַעֲבּוּ וְדוֹרְשֵׁי יי לֹא יַחְסְרוּ כָּל טוֹב: הוֹדוּ לֵיי כִּי
טוֹב כִּי לְעוֹלָם חֶסֶד: פּוֹתַח אֶת יָדָהּ וּמִשְׁפִּיעַ לְכָל חַי
רְצוֹן: בְּרוּךְ הַגִּבּוֹר אֲשֶׁר יְבַטֵּחַ בֵּי יְהִיָּה יי מְבַטְחוֹ:

3 Recite the blessing for the wine, and drink in reclining position:

בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱ-לֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, בּוֹרֵא פְּרֵי הַגֶּפֶן

Baruch Atah A-Donay Eloheinu Melech Ha'olam
Borei Pri Hagafen

Blessed are You, L-rd our
G-d, King of the universe,
Who creates the fruit of the
vine.

ELIJAH'S CUP

We fill Elijah's cup with wine, and our own fourth cup as well. Then we open the door for Elijah the Prophet who comes to visit every Seder in the whole world!

שִׁפְךָ חֲמַתְךָ אֶל הַגּוֹיִם אֲשֶׁר לֹא יָדְעוּךָ וְעַל מַמְלָכוֹת אֲשֶׁר בְּשִׁמְךָ לֹא קָרְאוּ. כִּי אָכַל אֶת יַעֲקֹב וְאֶת נֹוֹהוּ הַשָּׁמוּ. שִׁפְךָ עֲלֵיהֶם זַעֲמָךְ וַחֲרוֹן אַפֶּךָ יִשְׁיִגֵּם. תִּרְדֹּף בְּאֶף וּתְשַׁמִּידֵם מִתַּחַת שָׁמַי יי.

Some have the custom to add the following:

**אֱלִיָּהוּ הַנָּבִיא, אֱלִיָּהוּ הַתִּשְׁבִּי, אֱלִיָּהוּ הַגִּלְעָדִי,
בְּמַהְרָה יָבוֹא אֵלֵינוּ, עִם מָשִׁיחַ בֶּן דָּוִד.**

Elijah the prophet, Elijah the Tishbite, Elijah the Giladite –

**Eliyahu Hanavi, Eliyahu Hatish'bi, Eliyahu Hagil'adi,
Bim'herah (Beyameinu) Yavo Eleinu, Im Mashi'ach
Ben David.**

May he soon (in our days) come to us, with the messiah son of David.

Hallel

14

הלל

Psalms of Praise

יִי זְכָרְנוּ יְבָרֵךְ, יְבָרֵךְ אֶת בֵּית יִשְׂרָאֵל, יְבָרֵךְ אֶת בֵּית אַהֲרֹן. יְבָרֵךְ יִרְאִי יי, הַקָּטָנִים עִם הַגְּדֹלִים. יִסַּף יי עֲלֵיכֶם, עֲלֵיכֶם וְעַל בְּנֵיכֶם. בְּרוּכִים אַתֶּם לֵי, עֲשֵׂה שְׁמִים וְאַרְץ. הַשְׁמִים שְׁמִים לֵי וְהָאָרֶץ נָתַן לְבָנֵי אָדָם. לֹא הַמֵּתִים יִהְלְלוּ יְהִי וְלֹא כָל יֶרֶדִי דוּמָה. וְאַנְחָנוּ נִבְרָךְ יְהִי מַעֲתָה וְעַד עוֹלָם. הִלְלוּיָהּ:

אַהֲבָתִי כִּי יִשְׁמַע יי אֶת קוֹלִי, תַּחֲנוּנִי. כִּי הִטָּה אָזְנוֹ לִי וּבִימֵי אֶקְרָא. אֶפְפוּנֵי חֲבֵלֵי מוֹת וּמִצָּרֵי שְׂאוֹל מִצָּאוּנִי, צָרָה וִיגוֹן אֶמְצָא. וּבִשְׁם יי אֶקְרָא, אָנָּה יי מַלְטָה נַפְשִׁי. חֲנוּן יי וְצַדִּיק, וְאַלֵּהֵינוּ מִרְחָם. שִׁמְר פְּתָאִים יי, דְּלוּתִי

לֹא לָנוּ יי לֹא לָנוּ, כִּי לְשִׁמְךָ תֵּן כְּבוֹד, עַל חֲסִדָּךְ, עַל אֲמַתְךָ. לָמָּה יֹאמְרוּ הַגּוֹיִם אֵימָה נָא אֱלֹהֵיהֶם, וְאַלֵּהֵינוּ בְּשִׁמִּים, כֹּל אֲשֶׁר חָפֵץ עָשָׂה. עֲצִבֵּיהֶם כָּסַף וְזָהָב מַעֲשֵׂה יְדֵי אָדָם. פֶּה לָהֶם וְלֹא יִדְבְּרוּ, עֵינַיִם לָהֶם וְלֹא יִרְאוּ. אָזְנוֹת לָהֶם וְלֹא יִשְׁמָעוּ, אֶף לָהֶם וְלֹא יִרְיחוּ. יְדֵיהֶם וְלֹא יַמִּישׁוּ, רַגְלֵיהֶם וְלֹא יִהְלְכוּ, לֹא יִהְיוּ בְּגִרוֹנָם. כְּמוֹתֵם יִהְיוּ עֲשִׂיהֶם, כֹּל אֲשֶׁר בְּטַח בָּהֶם. יִשְׂרָאֵל בְּטַח בֵּי, עֲזָרָם וּמִגְנָם הוּא. בֵּית אַהֲרֹן בְּטַחוּ בֵּי, עֲזָרָם וּמִגְנָם הוּא. יִרְאִי יי בְּטַחוּ בֵּי, עֲזָרָם וּמִגְנָם הוּא.

ולִי יְהוֹשִׁיעַ. שׁוּבִי נַפְשִׁי לְמִנוּחַיִכִי, כִּי יִי גָמַל עָלַיִכִי.
כִּי חִלַצְתָּ נַפְשִׁי מִמָּוֶת, אֶת עֵינַי מִן דְּמָעָה, אֶת רַגְלִי
מִדָּחִי. אֶתְהַלֵּךְ לִפְנֵי יְיָ בְּאַרְצוֹת הַחַיִּים. הָאֲמֵנָתִי כִּי
אֲדַבֵּר, אֲנִי עֲנִיתִי מְאֹד. אֲנִי אֲמַרְתִּי בַחֲפוּזִי, כָּל הָאָדָם
כֹּזֵב.

מָה אָשִׁיב לַיְיָ כָּל תַּגְמוּלוֹהִי עָלַי. כּוֹס יִשׁוּעוֹת אֲשֶׁא
וּבִשֶׁם יְיָ אֶקְרָא. נִדְרֵי לַיְיָ אֲשֶׁלֶם נִגְדָה נָא לְכָל עַמּוֹ.
יָקָר בְּעֵינַי יְיָ הַמּוֹתָה לַחֲסִידָיו. אָנָּה יְיָ כִּי אֲנִי עַבְדְּךָ,
אֲנִי עַבְדְּךָ בֶּן אֲמָתְךָ, פֶּתַחַת לְמוֹסְרִי. לָךְ אֲזַבֵּחַ זֶבַח
תּוֹדָה וּבִשֶׁם יְיָ אֶקְרָא. נִדְרֵי לַיְיָ אֲשֶׁלֶם נִגְדָה נָא לְכָל
עַמּוֹ. בַּחֲצֹרוֹת בֵּית יְיָ, בְּתוֹכֵכִי יְרוּשָׁלַיִם, הִלְלוּיָהּ:

הִלְלוּ אֶת יְיָ כָּל גּוֹיִם, שִׁבְחוּהוּ כָּל הָאֲמִים. כִּי גִבֹר
עָלֵינוּ חֲסִדּוֹ, וְאַמֶּת יְיָ לְעוֹלָם, הִלְלוּיָהּ:

הוֹדוּ לַיְיָ כִּי טוֹב **כִּי לְעוֹלָם חֲסִדּוֹ**
יֹאמְרוּ נָא יִשְׂרָאֵל **כִּי לְעוֹלָם חֲסִדּוֹ**
יֹאמְרוּ נָא בֵּית אַהֲרֹן **כִּי לְעוֹלָם חֲסִדּוֹ**
יֹאמְרוּ נָא יִרְאִי יְיָ **כִּי לְעוֹלָם חֲסִדּוֹ**

מִן הַמִּצַּר קָרָאתִי יְיָ-הֵּ, עֲנֵנִי בְמִרְחֹב יְיָ-הֵּ. יְיָ לִי לֹא
אִירָא, מָה יַעֲשֶׂה לִי אָדָם. יְיָ לִי בַעֲזָרִי וְאֲנִי אֶרְאֶה
בְּשִׁנְאִי. טוֹב לַחֲסוֹת בַּיְיָ מִבִּטָּח בְּאָדָם. טוֹב לַחֲסוֹת בַּיְיָ
מִבִּטָּח בַּנְּדִיבִים. כָּל גּוֹיִם סִבְבוּנִי, בִּשֶׁם יְיָ כִּי אֲמִילֶם.
סִבּוּנִי גַם סִבְבוּנִי, בִּשֶׁם יְיָ כִּי אֲמִילֶם. סִבּוּנִי כְּדַבְרִים,
דַּעֲכוּ כְּאֵשׁ קוֹצִים, בִּשֶׁם יְיָ כִּי אֲמִילֶם. דַּחַה דַּחִיתַנִּי
לְנֶפֶל, וַיִּי עֲזָרְנִי. עֲזִי וְזִמְרַת יְיָ וַיְהִי לִי לִישׁוּעָה. קוֹל
רִנָּה וִישׁוּעָה בְּאֶהְלִי צְדִיקִים, יִמִּין יְיָ עֲשֶׂה חַיִּל. יִמִּין יְיָ
רוֹמְמָה, יִמִּין יְיָ עֲשֶׂה חַיִּל. לֹא אָמוֹת כִּי אַחֲיָה, וְאַסְפֹּר
מַעֲשֵׂי יְיָ. יִסֹּר יִסְרֹנִי יְיָ, וְלָמוֹת לֹא נִתְּנִנִי. פֶּתַחַח לִי
שַׁעֲרֵי צֶדֶק, אָבֹא בָם, אוֹדָה יְיָ. זֶה הַשַּׁעַר לַיְיָ, צְדִיקִים
יָבֹאוּ בּוֹ. **אוֹדָה כִּי עֲנִיתַנִּי וְתָהִי לִי לִישׁוּעָה.** אוֹדָה כִּי
עֲנִיתַנִּי וְתָהִי לִי לִישׁוּעָה. **אָבֵן מְאָסוּ הַבּוֹנִים הֵיתָה**
לְרֹאשׁ פִּנְה. אָבֵן מְאָסוּ הַבּוֹנִים הֵיתָה לְרֹאשׁ פִּנְה.
מֵאֵת יְיָ הֵיתָה זֹאת הִיא נִפְלְאוֹת בְּעֵינֵינוּ. מֵאֵת יְיָ הֵיתָה

זֹאת הִיא נִפְלְאוֹת בְּעֵינֵינוּ. **זֶה הַיּוֹם עֲשֶׂה יְיָ נִגִּילָה**
וְנִשְׁמָחָה בּוֹ. זֶה הַיּוֹם עֲשֶׂה יְיָ נִגִּילָה וְנִשְׁמָחָה בּוֹ.

אָנָּה יְיָ, הוֹשִׁיעָה נָא.

אָנָּה יְיָ, הוֹשִׁיעָה נָא.

אָנָּה יְיָ, הַצְלִיחָה נָא.

אָנָּה יְיָ, הַצְלִיחָה נָא.

בְּרוּךְ הֵבֵא בִשֶׁם יְיָ, בְּרִכְנוּכֶם מִבֵּית יְיָ. בְּרוּךְ הֵבֵא בִשֶׁם
יְיָ, בְּרִכְנוּכֶם מִבֵּית יְיָ. **אֵל יְיָ וַיֵּאָר לָנוּ. אֲסֵרוּ חַג**
בַּעֲבָתִים עַד קִרְנוֹת הַמִּזְבֵּחַ. אֵל יְיָ וַיֵּאָר לָנוּ. אֲסֵרוּ חַג
בַּעֲבָתִים עַד קִרְנוֹת הַמִּזְבֵּחַ. **אֵלֵי אֶתָּה וְאוֹדָה, אֱלֹהֵי**
אֲרוֹמְמָךְ. אֵלֵי אֶתָּה וְאוֹדָה, אֱלֹהֵי אֲרוֹמְמָךְ. **הוֹדוּ לַיְיָ**
כִּי טוֹב, כִּי לְעוֹלָם חֲסִדּוֹ. הוֹדוּ לַיְיָ כִּי טוֹב, כִּי לְעוֹלָם
חֲסִדּוֹ.

יְהִלְלוּךָ יְיָ אֶ-לֵהֵינוּ (על) כָּל מַעֲשֵׂיךָ, וְחֲסִידֶיךָ צְדִיקִים
עוֹשֵׂי רְצוֹנְךָ, וְכָל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל בְּרִנָּה יוֹדוּ וַיְבָרְכוּ,
וַיִּשְׁבַּחוּ וַיִּפְאֲרוּ, וִירוֹמְמוּ וַיַּעֲרִיצוּ, וַיִּקְדִּישׁוּ וַיִּמְלִיכוּ
אֶת שְׁמֶךָ, מִלְּכֵנוּ. כִּי לָךְ טוֹב לַהּוֹדוֹת וּלְשַׁמֵּךְ נִאֲה
לְזִמְרָה, כִּי מַעֲוֹלָם וְעַד עוֹלָם אֶתָּה אֵל.

הוֹדוּ לַיְיָ כִּי טוֹב **כִּי לְעוֹלָם חֲסִדּוֹ**
הוֹדוּ לֹא-לֵהִי הָאֱלֹהִים **כִּי לְעוֹלָם חֲסִדּוֹ**
הוֹדוּ לְאֲדֹנֵי הָאֲדָנִים **כִּי לְעוֹלָם חֲסִדּוֹ**
לַעֲשֶׂה נִפְלְאוֹת גְּדוֹלוֹת לְבָדוֹ **כִּי לְעוֹלָם חֲסִדּוֹ**
לַעֲשֶׂה הַשְּׁמִים בְּתַבּוּנָה **כִּי לְעוֹלָם חֲסִדּוֹ**
לְרוֹקַע הָאָרֶץ עַל הַמַּיִם **כִּי לְעוֹלָם חֲסִדּוֹ**
לַעֲשֶׂה אוֹרִים גְּדֹלִים **כִּי לְעוֹלָם חֲסִדּוֹ**
אֶת הַשֶּׁמֶשׁ לְמַמְשָׁלַת בְּיוֹם **כִּי לְעוֹלָם חֲסִדּוֹ**
אֶת הַיָּרֵחַ וְכּוֹכְבֵּים לְמַמְשָׁלוֹת בְּלִילָה **כִּי לְעוֹלָם חֲסִדּוֹ**
לְמַכָּה מִצָּרִים בְּבִכּוּרֵיהֶם **כִּי לְעוֹלָם חֲסִדּוֹ**
וַיּוֹצֵא יִשְׂרָאֵל מִתּוֹכָם **כִּי לְעוֹלָם חֲסִדּוֹ**
בְּיַד חֲזָקָה וּבְזִרְעוֹ נְטוּיָה **כִּי לְעוֹלָם חֲסִדּוֹ**
לְגִזֹּר יָם סוֹף לַגִּזְרִים **כִּי לְעוֹלָם חֲסִדּוֹ**
וְהַעֲבִיר יִשְׂרָאֵל בְּתוֹכוֹ **כִּי לְעוֹלָם חֲסִדּוֹ**

וְנָעַר פְּרָעָה וַחֲיִילוּ בֵּים סוּף
 לְמוֹלִיךְ עֲמוֹ בַּמִּדְבָּר
 לְמַפָּה מַלְכִּים גְּדִלִים
 וַיַּהַרְג מַלְכִּים אֲדִירִים
 לְסִיחוֹן מֶלֶךְ הָאֲמֹרִי
 וּלְעוֹג מֶלֶךְ הַבָּשָׁן
 וַנִּתֵּן אֶרֶצָם לַנַּחֲלָה
 נַחֲלָה לְיִשְׂרָאֵל עֲבָדוֹ
 שְׁבַשְׁפָּלָנוּ זָכַר לָנוּ
 וַיַּפְּרִקֵנוּ מִצָּרֵינוּ
 נָתַן לָחֶם לְכָל בָּשָׂר
 הוֹדוּ לֹא-לֹהֵשֵׁם

כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ
 כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ
 כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ
 כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ
 כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ
 כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ
 כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ
 כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ
 כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ
 כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ
 כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ

נִשְׁמַת כָּל חַי תִּבְרַךְ אֶת שְׁמֶךָ, יי א-להינו, וְרוּחַ כָּל
 בָּשָׂר תִּפָּאֵר וּתְרוֹמֶם וְזָכְרֶךָ, מִלְּפָנֶינוּ, תָּמִיד. מִן הָעוֹלָם
 וְעַד הָעוֹלָם אַתָּה אֵל, וּמִבְּלַעֲדֶיךָ אֵין לָנוּ מֶלֶךְ גּוֹאֵל
 וּמוֹשִׁיעַ, פּוֹדֶה וּמַצִּיל וּמַפְרִיֵס וְעוֹנֶה וּמַרְחֵם בְּכָל עֵת
 צָרָה וְצוּקָה. אֵין לָנוּ מֶלֶךְ אֵלָּא אַתָּה. אֱלֹהֵי הָרָאשׁוֹנִים
 וְהָאַחֲרוֹנִים, אֱלֹהֵי כָּל בְּרִיּוֹת, אֲדוֹן כָּל תּוֹלְדוֹת, הַמְהַלֵּל
 בְּרַב הַתִּשְׁבָּחוֹת, הַמְנַהֵג עוֹלָמוֹ בַּחֲסֵד וּבְרִיּוֹתָיו
 בְּרַחֲמִים. וַיִּהְיֶה הֵנָּה לֹא יָנוּם וְלֹא יִישָׁן הַמַּעֲוִיר יְשָׁנִים
 וְהַמְקִיץ גְּרִדָּמִים, וְהַמְשִׁיחַ אֱלֹהִים וְהַמְתִּיר אֲסוּרִים
 וְהַסּוֹמֵךְ נוֹפְלִים וְהַזּוֹקֵף כְּפוּפִים לָךְ לְבִדְךָ אֲנַחְנוּ
 מוֹדִים. אֱלֹהֵינוּ מֵלֵךְ שִׁירָה כִּיָּם, וְלִשְׁנוֹנֵנוּ רֶנֶּה כַּהֲמוֹן
 גִּלּוֹי, וּשְׁפָתוֹתֵינוּ שִׁבַּח כְּמֶרְחָבִי רִקִּיעַ, וְעֵינֵינוּ
 מְאִירוֹת כְּשֶׁמֶשׁ וְכִיָּרֵחַ, וַיְדִינוּ פְּרוֹשׁוֹת כְּנֻשָּׁרֵי שָׁמַיִם,
 וְרִגְלֵינוּ קָלוֹת כְּאֵילוֹת אֵין אֲנַחְנוּ מְסַפִּיקִים לַהֲוֹדוֹת
 לָךְ, יי א-להינו וא-להי אֲבוֹתֵינוּ, וּלְבָרְךָ אֶת שְׁמֶךָ עַל
 אַחַת מֵאֵלֶּף אֵלֶּפִים וְרַבֵּי רַבְבוֹת פְּעָמִים הַטּוֹבוֹת
 נְסִים וְנִפְלְאוֹת שְׁעִשִׁית עֲמָנוּ וְעַם אֲבוֹתֵינוּ מִלְּפָנִים.
 מִמִּצְרַיִם גְּאֻלָּתָנוּ, יי א-להינו, וּמִבֵּית עֲבָדִים פְּדִיתָנוּ,
 בְּרָעַב וְנָתַתָּנוּ וּבִשְׁבַע כָּלִפְלִיתָנוּ, מִחֶרֶב הִצַּלְתָּנוּ וּמִדְּבַר
 מְלִטְתָּנוּ, וּמִחַלִּים רָעִים וּנְאֻמָּנִים דִּלִּיתָנוּ.
 עַד הֵנָּה עֲזָרוֹנוּ רַחֲמֶיךָ וְלֹא עֲזָבוּנוּ חֲסִדֶיךָ וְאֵל תִּשְׁשָׁנוּ,
 יי א-להינו, לְנִצָּחַת. עַל כֵּן אֲבָרִים שְׁפִלְגָת בָּנוּ וְרוּחַ

וְנִשְׁמָה שְׁנַפְחָת בְּאַפֵּינוּ וְלִשׁוֹן אֲשֶׁר שָׁמַת בְּפִינוּ הֵן הֵם
 יוֹדוּ וַיְבָרְכוּ וַיִּשְׁבְּחוּ וַיַּפָּאֲרוּ וַיְרוּמְמוּ וַיַּעֲרִיצוּ וַיַּקְדִּישׁוּ
 וַיַּמְלִיכוּ אֶת שְׁמֶךָ מִלְּפָנֵינוּ. כִּי כָּל פֶּה לָךְ יוֹדֶה, וְכָל לִשׁוֹן
 לָךְ תִּשְׁבַּע, וְכָל עֵין לָךְ תִּצְפֶּה וְכָל בֶּרֶךְ לָךְ תִּכְרַע, וְכָל
 קוֹמָה לִפְנֶיךָ תִּשְׁתַּחֲוֶה, וְכָל הַלְּבָבוֹת יִירָאוּךָ, וְכָל קֶרֶב
 וּכְלִיּוֹת יִזְמְרוּ לְשִׁמְךָ, כַּדְּבַר שְׁכָתוֹב: **כָּל עֲצָמֹתַי**
תִּאֲמַרְנָה יי, מִי כִּמּוֹךָ מַצִּיל עָנִי מִחֲזָק מִמָּנוּ וְעָנִי
וְאֲבִיוֹן מִגְּזָלוֹ. מִי יִדְמָה לָךְ וּמִי יִשׁוּה לָךְ וּמִי יַעֲרֶךְ לָךְ
הָאֵל הַגָּדוֹל, הַגָּבוֹר וְהַנּוֹרָא, אֵל עֲלִיּוֹן, קִנְיָה שָׁמַיִם
וְאֶרֶץ. נְהַלְלֶךָ וְנִשְׁבַּחֶךָ וְנִפְאָרְךָ וְנִבְרַךְ אֶת שֵׁם קִדְשֶׁךָ,
כְּאֲמֹר: לְדוֹד, בְּרַכִּי נַפְשִׁי אֶת יי וְכָל קֶרֶבִי אֶת שֵׁם
קִדְשֶׁךָ.

הָאֵל בְּתַעֲצֻמוֹת עֶזְךָ, הַגָּדוֹל בְּכְבוֹד שְׁמֶךָ, הַגָּבוֹר לְנִצָּחַת
 וְהַנּוֹרָא בְּנוֹרְאוֹתֶיךָ, הַמֶּלֶךְ הַיּוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא רֵם וְנוֹשָׂא.
שׁוֹכֵן עַד מְרוֹם וְקְדוֹשׁ שְׁמוֹ. וְכָתוּב: רִנְנוּ צְדִיקִים
 בַּיהוָה, לַיְשָׁרִים נְאֻה תְּהִלָּה.

בְּפִי יִשְׁרִים תִּתְרוֹמֶם. וּבִשְׁפָתֵי צְדִיקִים תִּתְבָּרֶךְ.
 וּבִלְשׁוֹן תִּתְקַדֵּשׁ. וּבִקְרֹב קְדוֹשִׁים תִּתְהַלֵּל.

וּבִמְקַהֲלוֹת רַבְבוֹת עֲמָךְ בֵּית יִשְׂרָאֵל בְּרִנָּה יִתְפָּאֵר
 שְׁמֶךָ, מִלְּפָנֵינוּ, בְּכָל דּוֹר וְדוֹר, שֶׁכֵּן חוֹבֵת כָּל הַיְּצוּרִים
 לִפְנֶיךָ, יי א-להינו וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, לַהֲוֹדוֹת לְהַלֵּל
 לְשַׁבַּח, לְפָאֵר לְרוֹמֶם לְהַדָּר לְבָרֶךְ, לְעֵלֶה וּלְקַלֵּס עַל
 כָּל דְּבָרֵי שִׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת דָּוִד בֶּן יִשִּׁי עַבְדְּךָ, מְשִׁיחֶךָ.
יִשְׁתַּבַּח שְׁמֶךָ לְעַד מִלְּפָנֵינוּ, הָאֵל הַמֶּלֶךְ הַגָּדוֹל וְהַקְדוֹשׁ
 בְּשָׁמַיִם וּבְאֶרֶץ, כִּי לָךְ נִאֻה, יי א-להינו וְאֱלֹהֵי
 אֲבוֹתֵינוּ, שִׁיר וּשְׁבָחָה, הִלֵּל וְזִמְרָה, עֹז וּמִמְשָׁלָה, נִצָּחַת,
 גְּדֻלָּה וּגְבוּרָה, תְּהִלָּה וְתִפְאָרֶת, קִדְשָׁה וּמַלְכוּת,
 בְּרִכּוֹת וְהוֹדָאוֹת לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל וְהַקְדוֹשׁ וּמַעֲלוֹם וְעַד
 עוֹלָם אַתָּה אֵל. בְּרוּךְ אַתָּה יי, אֵל מֶלֶךְ גָּדוֹל
 בְּתִשְׁבָּחוֹת, אֵל הַהוֹדָאוֹת, אֲדוֹן הַנִּפְלְאוֹת, בּוֹרֵא כָּל
 הַנִּשְׁמוֹת, רַבּוֹן כָּל הַמַּעֲשִׂים, הַבּוֹחֵר בְּשִׁירֵי זִמְרָה,
 מֶלֶךְ יַחֲיד חַי הָעוֹלָמִים.

4 Recite the blessing for the fourth cup:

בָּרוּךְ אַתָּה יי אֱ-לֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, בּוֹרֵא פְּרִי הַגָּפֶן

**Baruch Atah A-Donay Eloheinu Melech Ha'olam
Borei Pri Hagafen**

Blessed are You, L-rd our G-d, King of the universe, Who creates the fruit of the vine.

Drink in reclining position.

Concluding Blessing for the Wine:

בָּרוּךְ אַתָּה יי אֱ-לֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, עַל הַגָּפֶן וְעַל פְּרִי הַגָּפֶן: וְעַל תְּנוּבַת הַשָּׂדֶה
וְעַל אֶרֶץ חֲמֻדָּה טוֹבָה וְרַחֲבָה שְׂרָצִית וְהִנְחֵלָתָ לְאַבּוֹתֵינוּ לְאָכֹל מִפְּרִיָּהּ
וּלְשׁבוּעַ מְטוֹבָה, רַחֵם נָא יי אֱ-לֹהֵינוּ עַל יִשְׂרָאֵל עַמּוֹךְ וְעַל יְרוּשָׁלַיִם עִירָךְ וְעַל
צִיּוֹן מִשְׁכַּן כְּבוֹדְךָ וְעַל מִזְבְּחֶךָ וְעַל הֵיכָלְךָ, וּבִנְיָה יְרוּשָׁלַיִם עִיר הַקֹּדֶשׁ בְּמַהֲרָה
בְּיָמֵינוּ וְהַעֲלֵנוּ לְתוֹכָהּ וְשִׁמְחָנוּ בָּהּ וּנְבָרְכֶךָ בְּקִדְשָׁהּ וּבְטַהֲרָהּ וְנִזְכְּרָנוּ לְטוֹבָהּ
בְּיוֹם חַג הַמִּצּוֹת הַזֶּה. כִּי אַתָּה יי טוֹב וְיָמִיטִיב לְכָל וְנוֹדֶה לָּךְ עַל הָאָרֶץ וְעַל פְּרִי
הַגָּפֶן בָּרוּךְ אַתָּה יי עַל הָאָרֶץ וְעַל פְּרִי הַגָּפֶן:

Nirtzah

15

נרצה

Conclusion

Now that we have completed the Seder properly, G-d has surely accepted our prayers! We finish the evening with a heartfelt prayer:

לְשָׁנָה הַבָּאָה בִּירוּשָׁלַיִם

Next year in Jerusalem

L'shana Haba'ah B'yerushalayim

Wishing you & your family a
HAPPY & KOSHER
PASSOVER!

the
WISDOM
CIRCLE תפארת זקנים

THEWISDOMCIRCLE.org